

TILVÆKST Grovfoder nr. 15, 1. juni 2024

Indhold

- Mark
- Svampebekæmpelse i vårsæd
- Vækstregulering i vårbyg
- Skadedyr i vårsæd

MARK

Svampebekæmpelse i vårsæd

Af planterådgiver Peter Siebert og planterådgiver Thomas Harbo

Selv om majs er sået over en lang periode i år, er det mere ekstremt for vårbyggen. I de tidligste såede marker er gennemskridning så småt begyndt, mens de senest såede afgrøder først er ved at spire frem.

For de tidligste såede marker er det nu tid til at dække afgrøden af med svampebekæmpelse. For senere såede marker er det for tidligt at afgøre, om marken skal svampesprøjtes. I de tidlig såede marker bør du sikre afgrøden med en svampesprøjtning lige omkring gennemskridning, da flere års forsøg viser, at det som oftest giver en god tilbagebetaling. Svampebekæmpelsen sikrer også mod strånedknækning.

Vårbyg

Hovedkomponenten i svampesprøjtning af vårbyg bør være Propulse SE 250 i blanding med et af de øvrige svampemidler.

I nedenstående tabel kan du se et udvalg af løsningsforslag imod de forskellige bladsvampe.

Skadetærskler i vårbyg

- **Meldug** (kun i sorten Focus): 1-10 % planter
- **Bygrust**: 10 % angrebne planter
- **Bygbladplet**: I RGT Planet og Applaus: 10 % angrebne planter, øvrige sorter: 50 % angrebne planter i st. 30-31 (begyndende strækning) herefter 25 %.
- **Skoldplet**: 10 % angrebne planter og 5 dage med over 1 mm indenfor de seneste 14 dage. Optællingen starter i st. 31 (første knæ mærkbart) i sorter med karakteren 2-3 i tabel 1.

For sorter med karakteren 0-1 i modtagelighed starter optællingen af nedbørsdøgn i st. 32 (andet knæ mærkbart), og der skal her syv dage med nedbør til at udløse en behandling.

Tabel 1 Udvalgte bygsorters sygdomsmodtagelighed (Kilde: SEGES)

Sort	Bruttomerudbytte for svampebek., [hkg/ha] 9 fs. 2021-2022	Bygbladplet (0-3)	Bygrust (0-3)	Skoldplet (0-3)	Ramularia (0-3)
Laureate	7,5	1	3	1	3
Skyway	10,5	2	3	2	3
Firefox	8,0	0	3	2	3
Stairway	7,2	1	2	1	3
Prospect	8,1	2	3	1	3
Wish	6,9	1	3	1	2
RGT Planet	8,4	3	3	2	3
Avenue	8,1	3	3	2	3
Feedway	7,2	0	3	3	3
Blixen	8,1	1	3	1	3
NOS Gambit	7,2	0	3	1	3
KWS Thalix	9,3	3	3	2	3
NOS Upstairs	8,4	0	3	3	3

- Modtagelighed, skala 0-3, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig.
- Alle de angivne sorter har mlo-resistens mod meldug.

Behandlingstidspunkt og standardløsninger

Generelt er "omkring skridning" i øvrigt ofte et godt tidspunkt for hovedbehandlingen i vårbyg. Der er ingen grund til at afvente gennemskridning, da de aktuelle svampesygdomme ikke går i akset.

Tabel 2 Standardløsninger i vårbyg. Priser er ifølge Middeldatabasen.dk (pr. september 2023). Midler med indhold af "kritisk triazol" med **rød skrift**.

Sygdomme Fed skrift: God virkning	Afgrødens vækststadium	Middel	Dosis [L/ha]	Pris [kr./ha]	Bidrag til triazolregnskab [%]	Bemærkninger
Bygbladplet Bygrust Skoldplet	30-33	Comet Pro	0,3	120	0	OBS bygbladplet ved mange byghalmrester i bunden. Comet Pro må max. anvendes to gange med min. 21 dages interval.
Skoldplet Bygbladplet Bygrust	30-33	Proline Xpert EC 240	0,25	100	37	I st. 33 er bidraget til triazolregnskabet dog kun 24 %
Bygbladplet Skoldplet Bygrust Ramularia Meldug	37-59	Propulse SE 250 Comet Pro	0,4 0,2	250	0	Propulse SE 250 må max. anvendes én gang. Comet Pro må max. anvendes to gange med min. 21 dages interval.
Skoldplet Bygbladplet Bygrust Meldug	37-59	Propulse SE 250 Orius Gold	0,4 0,25	215	59	Propulse SE 250 må max. anvendes én gang. Orius Gold må max. anvendes to gange. OBS triazolregler.
Skoldplet Bygrust Ramularia Meldug	37-59	Propulse SE 250 Pictor Active Spredet-klæbemiddel	0,2 0,3 0,15	220	0	Propulse SE 250 må max. anvendes én gang. Pictor Active må max. anvendes to gange med min. 14 dages interval. Spredet-klæbemiddel tilsættes efter anbefaling af firamet bag Pictor Active.
Bygrust	59-69	Orius Gold	0,3	51	47	Sen supplerende behandling. Orius Gold må max. anvendes to gange, senest i vækststadium 69 (blomstring afsluttet). OBS triazolregler.

Billede 1 Bygbladplet i vårbyg. Her af "nettypen" som kendes som ret firkantede pletter med tværstreger. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Havre

I havre er det som regel meldug, der udløser svampebehandlingen. Det gælder dog ikke for sorten Delfin, som ikke er meldugmodtagelig.

Skadetærskler i havre

- **Meldug:** 10-75 % angrebne planter, mindst i de tidlige stadier (buskning indtil første knæ er fremme).
- **Havrebladplet:** 25 % angrebne planter st. 32-65. Alle sorter er middel-modtagelige for havrebladplet.

Middelvalg og dosis

0,3 L/ha Orius Gold/Folicur Xpert EC 240/Proline Xpert EC 240 /Prosaro/Proline er gode meldugløsninger i havre; OBS triazol-regler. I de tidligste stadier tæller 0,3 L Orius Gold f.eks. 90 %.

Der kan tilsættes 0,2 L/ha Comet Pro eller Propulse SE 250, hvis der også ses havrebladplet.

Billede 2 Havrebladplet. (Foto: SEGES)

Billede 3 Havrepletbakteriose, der kan forveksles med havrebladplet, kan ikke behandles med svampemiddel. Bakteriose sidder ofte i kanterne/spidserne af bladene. (Foto: Jens P. Pedersen, SAGRO).

Vårhvede

- **Meldug:** 25 % angrebne planter i de tidlige vækststadier.
- **Gulrust:** I modtagelige sorter (karakter 3): Ved forekomst
- **Brunrust:** 25 % angrebne planter i vækststadium 30-31 (første knæ fremme). Herefter ved over 10 % angrebne planter.
- **Septoria:** Vi har ingen sikker skadetærskel, men der skal mere fugt til at udløse behandling end i vinterhvede. Omkring skridning anbefales behandling, hvis der ses 10 % planter med angreb på tredje øverste blad.
- **Hvedebladplet:** Ingen sikker tærskel, men bekæmpelse er især aktuelt ved pløjefri dyrkning med hvede som forfrugt.

Standardløsninger i vårhvede

Der er mange gode behandlingsmuligheder i vårhvede.

Tabel 3 Standardløsninger i vårhvede. Priser ifølge Middeldatabasen.dk (pr. september 2023). Midler med indhold af "kritisk triazol" med **rød skrift**.

Sygdomme	Afgrødens vækststadium	Middel	Dosis [L/ha]	Pris [kr./ha]	Bidrag til triazolregnskab [%]	Bemærkninger
Meldug	29-31	Talius	0,15	115	0	Max. to behandlinger med 14 dages interval.
Brunrust Gulrust Septoria Meldug	30-69	Orius Gold	0,3-0,5	55-90	56-94	Størst dosis i de sene vækststadier. Max. to behandlinger pr. år. OBS triazolregler.
Brunrust Gulrust Septoria Meldug	30-69	Folicur Xpert EC 240	0,25-0,4	75-125	60-96	Størst dosis i de sene vækststadier. Max. to behandlinger pr. år med min 14 dages interval. OBS triazolregler.
Brunrust Gulrust Septoria Meldug Hvedebladplet	30-69	Prosaro	0,25-0,4	90-125	37-75	Størst dosis i de sene vækststadier. Max. to behandlinger pr. år med min 14 dages interval. OBS triazolregler.
Brunrust Gulrust Septoria Meldug	38-40	Balaya	0,4	196	38	Max. én behandling. OBS triazolregler.
Brunrust Gulrust Septoria Meldug Hvedebladplet	39-61	Orius Gold Propulse SE 250	0,25 0,3	172	20	Max. to behandlinger. 0,2 L Folicur Xpert EC 240 eller Prosaro kan erstatte Orius Gold. OBS triazolregler.

Vækstregulering i vårbyg

Af planterådgiver Thomas Harbo

Vækstregulering i vårbyg skal primært sikre mod aksnedknækning, da egentlig lejesæd kun meget sjældent er et problem. Oftest iblander vi omkring 0,15 L/ha Cerone ved svampebehandlingen. Det er tilstrækkeligt til at sikre mod aksnedknækning. Cerone må anvendes frem til første stak er synlig, og det må kun anvendes én gang pr. sæson. Undgå at behandle en stresset afgrøde, ligesom sprøjtning ved høje temperaturer over 24 °C skal undgås.

Skadedyr i vårsæd

Af planterådgiver Thomas Harbo

I de senere år har behovet for bekæmpelse af skadedyr i vårsæd, bladlus og kornbladbillens larve, været begrænset. Selvom der var optræk til betydende angreb, mens vejret endnu var varmt og solrigt, har denne uges nedbør sat skadedyrene tilbage. Når vejret igen slår om til sol og varme, skal du især være opmærksom på bladlus i havre, som er den vårafgrøde, hvor angrebene gerne bliver voldsomst.

Frem til kornets vækststadium 73 er skadestærsklen for bladlus 40 % angrebne strå, hvis der ikke skal svampebehandles, og 25 % angrebne strå når der samtidig skal bekæmpes svampe. For kornbladbillens larve er skadestærsklen én larve pr. 1-2 strå frem til begyndende skridning. Skadedyrene kan bekæmpes med pyrethroider i 2/3 dosis.